U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **PhDr. H. P.**, zastoupené JUDr. Janou Kašpárkovou, advokátkou se sídlem Blanická 19, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské nám. 1, Praha 1, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2012, čj. 3 A 96/2012 – 52,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se žalobou podanou k městskému soudu domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného v řízení o rozkladu žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 7. 2012, čj. MK 47198/2012, sp. zn. MS-S 9020/2012, a v řízení o rozkladu žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 7. 2012, čj. MK 49024/2012 OPP, sp. zn. MK-S 9940/2012 OPP. Předmětem řízení bylo poskytnutí informací, o které žalobkyně požádala žalovaného dne 11. 7. 2012 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

[2] Podáním doručeným městskému soudu dne 29. 10. 2012 vzala žalobkyně svou žalobu zpět a navrhla, aby soud řízení zastavil z důvodu pozdějšího jednání žalovaného a přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení v rozsahu tří úkonů právní služby a zaplaceného soudního poplatku. Městský soud v záhlaví specifikovaným usnesením výrokem I. řízení zastavil a výrokem II. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Náhradu nákladů řízení soud žalobkyni nepřiznal, neboť žaloba byla podána nedůvodně, protože žalobkyně nevyčerpala prostředky k ochraně proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu. Výrokem III. uvedeného usnesení soud vrátil žalobkyni soudní poplatek ve výši 2.000 Kč z důvodu, že soudu uhradila poplatek za správní žalobu ve dvojnásobné výši, tedy ve výši 4.000 Kč.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti usnesení městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, ve které brojila zejména proti tomu, že jí městský soud nepřiznal náhradu nákladů řízení (výrok II.) a rozhodl o vrácení kráceného soudního poplatku (výrok III.). Stěžovatelka byla toho názoru, že jí soud měl přiznat náhradu nákladů podle § 60 odst. 3 s. ř. s. a nesouhlasila s tím, že by její žaloba byla zjevně neúspěšná. Institut opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu je totiž nemístným a celkovému smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím odporujícím formalismem bez jakéhokoliv faktického smyslu. Tento institut je navíc podle stěžovatelky nahrazen speciální úpravou v § 16 zákona o svobodném přístupu k informacím. Dále stěžovatelka namítla, že přiznání náhrady nákladů řízení podle § 60 odst. 3 s. ř. s. vůbec nepočítá se zjišťováním důvodnosti žaloby. Soud se totiž měl zabývat důvodností žaloby ihned po jejím nápadu, aby eliminoval další zbytečné vedení řízení.

[4] Stěžovatelka také zdůraznila, že § 104 odst. 2 s. ř. s., podle kterého nelze kasační stížnost směřovat pouze proti výroku o nákladech řízení, považuje za protiústavní. Zároveň vyzvala Nejvyšší správní soud, aby podal k Ústavnímu soudu podnět na zrušení tohoto ustanovení. Spolu s kasační stížností podala stěžovatelka žádost o osvobození od soudních poplatků.

[5] V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka namítala nepřezkoumatelnost napadeného usnesení z důvodu, že soud pro podporu své argumentace týkající se nutnosti vyčerpání prostředku na ochranu proti nečinnosti odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která ve skutečnosti nebyla na daný případ aplikovatelná.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 24. 1. 2013 navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro její nepřípustnost ve smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s., neboť ta svým obsahem směřuje pouze proti výroku II. napadeného usnesení, kterým bylo rozhodnuto o nákladech řízení. Žalovaný také odkázal na své vyjádření k žalobě o předčasnosti této žaloby z důvodu nevyčerpání všech prostředků ve správním řízení.

[7] Dne 11. 2. 2013 stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu doručila písemnost, ve které specifikovala, že svou kasační stížností směřuje pouze proti výroku o nákladech řízení, a to i při vědomí nepřípustnosti takové kasační stížnosti. Uvedla, že pokud Nejvyšší správní soud neshledá důvod k předložení jejího návrhu o zrušení § 104 odst. 2 s. ř. s. Ústavnímu soudu, má Nejvyšší správní soud její stížnost odmítnout a zamítnout její žádost o přiznání osvobození od soudních poplatků.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] V případě, že je kasační stížností napadána zákonnost usnesení o zastavení řízení, lze z povahy věci uplatnit pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. To vyplývá z ustálené rozhodovací praxe zdejšího soudu (viz např. rozsudek ze dne 22. 9. 2004, čj. 1 Azs 24/2004 - 49, č. 427/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se ovšem nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti.

pokračování

[9] Podle § 104 odst. 2 s. ř. s. je nepřípustná taková kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení. Tímto důvodem nepřípustnosti kasační stížnosti se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 1. 6. 2010, čj. 7 Afs 1/2007 – 64, č. 2116/2010 Sb. NSS, který uvedl, že „[p]*odle ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. není přípustná kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení. Jinými slovy, zákon nepřipouští kasační stížnost, je-li jejím jediným důvodem napadení výroku o nákladech řízení. Pokud by kasační stížnost byla podána v takto jednoznačné (čisté) podobě, musela by být pro nepřípustnost odmítnuta, byť by Nejvyšší správní soud seznal, že rozhodnutí krajského soudu o nákladech řízení není správné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2004, čj. 4 Ans 1/2004 - 53, podle něhož „nelze za stávající právní úpravy ve správním soudnictví napravit soudem rozhodujícím o kasační stížnosti případné nesprávné rozhodnutí krajských soudů o nákladech řízení, pokud není současně kasační stížností napaden též výrok o věci samé“). Jinak řečeno, pokud je kasační stížností napaden též jiný výrok, je kasační stížnost zásadně přípustná. Právě situace, kdy kasační stížnost směřuje jak do výroku o věci samé, tak do výroku o nákladech řízení, působí výkladové problémy. Ty jsou způsobeny především zjištěním, že účastníci, kteří v rozhodnutí krajského soudu nejsou spokojeni pouze s výrokem o nákladech řízení, se možnosti dosáhnout kasační stížností na tento výrok, domáhají podáním kasační stížnosti směřující též do výroku o věci samé.*“

[10] Z kasační stížnosti je zjevné, že veškeré její námitky směřují pouze proti výroku II. a III. usnesení městského soudu, jimiž stěžovatelce nebyla přiznána náhrada nákladů řízení a byla vrácena pouze část soudního poplatku, kterou stěžovatelka zaplatila nad výši poplatku stanoveného za správní žalobu. Již z prvního podání stěžovatelky bylo patrné, že jedinou újmu, kterou v souvislosti s vydáním napadeného usnesení soudu pociťuje, je újma způsobená nepřiznáním náhrady nákladů řízení. To ostatně plyne i z toho, že výrok městského soudu o zastavení řízení vycházel ze zcela jednoznačného zpětvzetí žaloby stěžovatelkou. Stěžovatelka tak kasační stížností mohla fakticky usilovat pouze o zrušení výroku týkajícího se nákladů řízení, protože jinak jí bylo soudem vyhověno. Tuto skutečnost také stěžovatelka upřesňuje ve svém dodatečném vyjádření doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 11. 2. 2013, kde výslovně uvádí, že její kasační stížnost směřuje výlučně proti výroku o nákladech řízení a sama si je vědoma její nepřípustnosti.

[11] Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve výše citovaném usnesení, soudu v této situaci nepřísluší se zabývat otázkou, zda byl výrok soudu o náhradě nákladů správný.

[12] Nejvyšší správní soudu tedy považuje za nesporné, že posuzovaná kasační stížnost směřuje výlučně proti výroku o nákladech řízení, a z toho důvodu je třeba ji považovat za nepřípustnou ve smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 104 odst. 2 a § 120 s. ř. s.

[13] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že právní úpravu obsaženou v § 104 odst. 2 s. ř. s. nepovažuje za protiústavní, což bylo potvrzeno i v rozhodovací praxi Ústavního soudu. Například v usnesení ze dne 5. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 264/07, Ústavní soud konstatoval, že „[k]*asační stížnost je toliko mimořádným opravným prostředkem, a proto jsou jak důvody kasační stížnosti, tak i její rozsah, vázány na nejzávažnější případy nezákonností. Mezi tyto případy nepatří dle vůle zákonodárce (ani dle přesvědčení Ústavního*

soudu) okruh uvedený právě v ustanovení § 104 odst. 2 soudního řádu správního. [...] *Navíc vyloučení výroku o nákladech řízení z možnosti podat proti němu mimořádný opravný prostředek (v tomto případě kasační stížnost), není v českém právním řádu ojedinělé. Rovněž dovolání upravené občanským soudním řádem nelze podávat proti výroku o nákladech řízení.“*

[14] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost stěžovatelky Nejvyšší správní soud odmítl, nebylo již předmětné rozhodovat o žádosti stěžovatelky o přiznání osvobození od soudních poplatků (srov. § 10 odst. 3 zákona o soudních poplatcích).

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. Byl-li návrh odmítnut, nemá žádný z účastníků nárok na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. března 2013

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu